

Лобода Ольга Володимирівна,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
старший викладач кафедри іноземних мов і методик їх навчання
Педагогічного інституту

ДОСВІД ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ДО РАННЬОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У РЕСПУБЛІЦІ БОЛГАРІЯ

Постановка і обґрунтування актуальності проблеми. На етапі інтеграції України до європейського освітнього простору значно активізується інтерес до глибокого вивчення, аналізу та критичного осмислення досвіду підготовки вчителів у європейських країнах, зокрема підготовки учителів іноземних мов, здатних забезпечити оволодіння учнями іноземними мовами та гармонійного входження у полікультурний освітній простір. Якісне володіння іноземними мовами дозволить майбутнім педагогам не тільки успішно здійснювати пошук необхідної інформації, а й реалізовувати свою професійну мобільність завдяки міжкультурному спілкуванню. Особливий інтерес у даному аспекті викликають країни Балканської групи, зокрема Республіка Болгарія, країна, що не так давно приєдналася до Європейського Союзу і в недалекому минулому мала багато спільних рис з Україною, але з нашої точки зору - ще недостатньо вивчена.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій Проблемами становлення шкільної іншомовної освіти в сучасній Болгарії займалася російська дослідниця І. Юліянова, яка розглядала культурологічний потенціал змісту навчання другої мови (російської) в молодших класах болгарських шкіл. Питанням аналізу мовної політики та її впливу на розвиток сучасної іншомовної освіти займався болгарський вчений А. Пачев, С. Герджикова здійснила компаративний аналіз вивчення англійської мови в початкових школах кількох міст Болгарії [3].

Психолого-педагогічні особливості навчання ІМ дітей дошкільного та молодшого шкільного віку висвітлювали у своїх працях Н. Імідадзе, Р. Пенфілд, А. Богуш, Н. Гавриш, К. Крутій, Т. Піроженко; проблеми ранньої іншомовної освіти відображено у наукових доробках українських, російських та західноєвропейських дослідників у галузі педагогіки і лінгводидактики, серед них: Н. Басай, С. Браун, Н. Гальскова, Р. Мартинова, З. Никитенко, В. Плахотник, Р. Роман, І. Самойлюкевич, С. Соколовська, М. Тадєєва, З. Факлова, І. Фечнер, Г. Фредді, С. Халівел та ін. [1, 38].

Виокремлення аспектів проблеми, які ще недостатньо вивчені. Аналіз наукових досліджень показав, що незважаючи на суттєві теоретичні і практичні здобутки з підготовки вчителів до ранньої іншомовної освіти, досвід Республіки Болгарія ще недостатньо досліджений і вивчений.

Мета нашого дослідження – представити особливості підготовки вчителів до раннього навчання іноземної мови у Республіці Болгарія. Відповідно до поставленої мети дослідження виокремлено такі завдання: проаналізувати та виокремити позитивний досвід підготовки вчителів до навчання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку іноземної мови.

Звернемося до короткого огляду стану навчання іноземних мов у Республіці Болгарія на різних освітніх рівнях. Акт про вищу освіту Республіки Болгарія, підписаний в 1995 році, чітко визначає структуру освітнього процесу і роль держави в процесі зміни складу дисциплін.

Щодо організації підготовки вчителів іноземних мов, слід вказати, що у всіх європейських країнах ведуть підготовку вчителів англійської, французької, німецької. Найбільш широкий вибір щодо іноземних мов для вивчення при підготовці учителів іноземних мов пропонується в Австрії, Болгарії, Чехії, Фінляндії та Франції [1].

Загальна структура вчительської освіти включає дипломовані програми для вчителів різних типів та рівнів: класичний тип університетів – 5 років, магістр; педагогічні університети – 4 роки, бакалавр; вищі навчальні заклади – 4 роки, бакалавр; педагогічні коледжі – 3 роки, диплом учителя

(філії університетів або незалежні). Останні дві програми, готують, як правило, вчителів для дошкільної або початкової освіти і іноземної мови зокрема [3].

У численних документах ЄС і РЄ підкреслюється важливість раннього навчання мови. На дошкільному етапі 14 з 24 проаналізованих країн/регіонів надають додаткову підтримку у вивченні державної мови всім дітям за рахунок державного фінансування. Упровадження іноземних мов на цьому етапі пропонується в 7 країнах/регіонах, і в Болгарії зокрема, також вживаються активні заходи до збільшення вчителів іноземної мови і відповідно їх працевлаштування [1, 9-10].

Немає сумніву, що позитивне ставлення вчителів іноземної мови до своєї роботи – важливий фактор ефективного викладання та навчання. Як правило, вчителі активно цікавляться останніми новинками в методиці викладання іноземної мови, беруть участь у семінарах, майстер-класах та курсах і достатньо впливають на позитивну мотивацію учнів щодо вивчення іноземних мов. Цілі сучасної ранньої іншомовної освіти реалізуються під впливом мотивації учнів і батьків на позитивний результат [3].

Висновки, рекомендації, перспективи подальших досліджень. Беззаперечно, вивчення європейського досвіду ранньої іншомовної освіти потребує подальшого вивчення і удосконалення, зокрема на основі вивчення досвіду Болгарії з підготовки вчителів до раннього іншомовного навчання ми можемо удосконалити методику і зміст фахової іншомовної підготовки в Україні.

ДЖЕРЕЛА

1. Багатомовна Європа: тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму в Європі. К. : Ленвіт, 2012. 168 с.

2. Котенко О.В. Порівняльно-педагогічні студії № 4(22), 2014 УДК 371.13:811:373.3:061.1ЄС Підготовка вчителів до навчання іноземних мов молодших школярів: з досвіду країн Європейського союзу.

3. Тадеєва М.І./Наукові записки. Серія: Педагогіка – 2010. - №3.
Сучасний досвід шкільної іншомовної освіти в Болгарії.